

Zpráva o činnosti Ústavu vědecko-pedagogických informací a služeb za rok 2013

Ústav vědecko-pedagogických informací a služeb (ÚVIS) je celouniverzitní pracoviště, které od roku 1990 zabezpečuje komplexní knihovnicko-informační, vydavatelské a audiovizuální služby a to činností svých čtyř oddělení: Audiovizuální centrum, Vydavatelství, Ústřední knihovna a Informační centrum.

Organizační struktura ústavu včetně počtu systemizovaných míst 2013:

Těžiště práce ústavu je podpora vědecké činnosti univerzity a podpora vzdělávacího procesu včetně celoživotního vzdělávání. Ústav také zprostředkovává seznámení široké odborné i laické veřejnosti s vědeckým a pedagogickým potenciálem Mendelovy univerzity v Brně, propaguje dobré jméno univerzity.

Vydavatelství zajišťuje komplexní vydavatelskou činnost univerzity (monografie, skripta, vědecké časopisy), tiskne provozní a reprezentační materiály, provozuje prodejnu skript. Podrobná zpráva o činnosti vydavatelství byla kolegiu rektora předložena v červenci.

Audiovizuální centrum zajišťuje správu a servis výukové multimediální techniky ve čtrnácti velkokapacitních posluchárnách a aule, dokumentuje život univerzity pořizováním fotografických, filmových a zvukových nahrávek (fotogalerie <http://avc.mendelu.cz/videobase/galerie>). Ve spolupráci s vědeckými pracovníky se produkují výukové filmy (<http://avc.mendelu.cz/videobase>). Mezi další činnosti AVC patří správa Interního informačního systému univerzity, informačních kiosků a vydávání identifikačních průkazů univerzity (ISIC, ITIC a další).

Ústřední knihovna a Informační centrum jsou dvě oddělení ÚVIS, které pro univerzitu zajišťují informační zabezpečení studia, vědecké, výzkumné, tvůrčí a umělecké činnosti. V souladu se Zákonem č. 257/2001 Sb. O knihovnách a podmínkách provozování knihovnických a informačních služeb (Knihovní

zákon) poskytují způsobem zajišťující rovný přístup všem bez rozdílu. Služby spočívají ve shromažďování, zpracovávání, uchovávání a zpřístupňování informačních zdrojů. Knihovna je knihovnou evidovanou na Ministerstvu kultury jako knihovna specializovaná pod číslem 3030/2002. Uživateli jsou vědečtí a pedagogičtí pracovníci univerzity, studenti všech forem studia, ostatní zaměstnanci univerzity, registrovaní externisté z řad bývalých zaměstnanců a ostatní odborné veřejnosti. Služby jsou zdarma pro zaměstnance univerzity, studenti platí poplatek podle aktuálního ceníku vždy v prvním ročníku každého typu studia. Externí čtenáři hradí manipulační náklady a náklady za výrobu průkazu externího čtenáře.

SWOT analýza knihovnicko-informačních služeb:

<p>Silné stránky:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Kvalifikovaný personál s odborným vzděláním, ochotou dále se vzdělávat • Zajištěna standardizace v oboru • Fungující modulární automatizovaný knihovnický systém • Dobrá kooperace s ostatními organizacemi • Úspěšnost v získávání dotací (na 1 vloženou Kč připadá 3,41 Kč dotace) 	<p>Slabé stránky:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Decentralizace služeb • Nedostatek knih ve volném výběru, většina fondu je ve skladech nebo na ústavech • Nekoordinovaný a neefektivní nákup odborné literatury, zvláště z OP VK projektů • Absence skupinových a individuálních studoven
<p>Příležitosti:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Vzrůstající význam vzdělávání a rostoucí význam samostudia ve výuce • Potřeba univerzity „umět se prodat“ • Podpora publikační činnosti, schopnosti vědce se orientovat (RIV, open access) • Posílení spolupráce mezi pracovišti poskytujícími služby a akademickou komunitou/fakultami 	<p>Hrozby:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Nedostatek finančních prostředků • Omezení přístupu k elektronickým informačním zdrojům • Odchod vyškolených pracovníků z důvodu nedostatečného finančního ohodnocení • Zaostávání a nezachycení nových trendů

Přehled stávajících studijních míst ÚVIS k 31. 12. 2013

	studijní místa			
	s počítačem	se síťovou přípojkou	bez vybavení	celkem
Informační centrum	63	4	68	135
Čítárna časopisů	6	0	33	39
Studovna	20	10	60	90
IC-Z - hala služeb	13	32	20	65
ÚK-výpůjční	5	0	4	9
ÚK-Lednice	26	2	14	42
Celkem	133	48	199	380

941 Audiovizuální centrum (AVC)

Činnost pracoviště zajišťuje 10 zaměstnanců s úvazkem 9,0. Pro dva pracovníky je pracovní náplň upravena tak, aby přes své zdravotní postižení mohli zvládnout vybrané pracovní činnosti. Z rozpočtu z hlavní činnosti je více než polovina (62 %) přímých nákladů na údržbu celoškolských učeben, interní informační systém, přepisy a duplikaci filmů dle požadavků fakult.

Přehled výroby audiovizuálních děl:

V roce 2013 bylo vyrobeno 93 titulů na DVD nebo CD. V průběhu let se struktura filmotéky změnila, převážnou část titulů tvoří dokumentace pořádaných akcí, nahrávky z přednášek a seminářů; vlastní tvorba výukových filmů poklesla na poměr 74 dokumentárních záznamů k 5 vyrobeným výukovým nebo propagačním filmům. Do účetní evidence bylo začleněno 45 filmů v celkové hodnotě 233 tis. Kč.

U záznamů přednášek a videozáznamů z akcí je více možností pořízení:

- pořízení vlastního záznamu na jednu kameru, pak nastává fáze postprodukce, která se minimálně skládá z následujících kroků: natažení zdrojového materiálu do střížny za účelem dalšího zpracování, vystřížení přestávek, ruchů, synchronizace mluveného textu či komentáře s jednotlivými sekvencemi, vytvoření a vložení vstupních a závěrečných titulků včetně případných mezititulků.
- pořízení záznamu na více kamer, online stříh s vložním titulků a finalizace, rozmnožení na nosiče a do 30 min. po skončení akce předání pořadajícím – nejčastěji využíváno u promoci, slavnostních zasedání, konferencí - příspěvek k propagaci a dobrému jménu univerzity. Tyto akce předpokládají důkladnou předchozí přípravu a potisk nosičů.
- vícedenní natáčení a následný sestřih do kratšího časového úseku, namluvení komentáře, přidání grafiky, animací a titulků. Typickým příkladem je záznam z Lesnické všestrannosti, akce, která trvá týden a je shrnuta do cca 45 minut záznamu, další např. ICOLLE 2013, Nová technologie stavby lesní cesty, Náhradní zkoušky klíčivosti, Propagační video PEF, atd.

Vybrané tituly ve formátu wmv je možné přehrát na serveru avc.mendelu.cz.

Dokumentování života univerzity

Fotodokumentace, videozáznamy a zvukové nahrávky představují dokumentaci života školy. Jejich institucionalizované pořizování zaručuje úplnost, komplexnost, nadhled a neutralitu. Tuto povinnost univerzitě jako veřejnoprávnímu původci ukládá zákon o archivnictví a spisové službě. Protože univerzita dosud nedisponuje elektronickým archivem, uchovává a zpřístupňuje foto a videodokumentaci na svém serveru Audiovizuální centrum (fotogalerie a videotéka). Do fotogalerie bylo v roce 2013 vloženo 72 souborů dokumentujících akce pořádané na univerzitě. Několik fotografií na ukázkou z nejdůležitějších akcí je vystaveno na webech AVC, kompletní fotodokumentace každé akce je uložena na serveru AVC.

Provoz auly

V aule se pracovníci AVC podíleli na organizaci 97 akcí (FRRMS 10, PEF 29, REK 8, U3V 4, AF 23, LDF 12, ZF 6, ICV 5). Připravili ozvučovací, projekční a záznamovou techniku podle přání pořadatele. Precizní výkon pracovníků Audiovizuálního centra přispěl k řadě kladně hodnocených akcí.

Provoz výukové multimediální techniky na celoškolských učebnách, servis, údržba, poradenství

AVC plně zajišťuje audiovizuální výukovou techniku na celoškolských učebnách (A01, A04, A11, A12, A31, A414, C01, C02, Q01, Q02, Q03, X01, X02 a X03). V každé učebně se zasahuje zhruba 2x týdně, bylo provedeno celkem 116 konzultací a 58 individuálních konzultací. Technik se věnuje preventivní údržbě, kontrole funkčnosti a nastavení techniky, výměně lamp v dataprojektorech a čištění filtrů, diagnostikování závad na posluhárnách a koordinaci prací externího servisu, obnově techniky a zkoušení nejnovějších multimediálních technologií. AVC navrhlo pro výběrové řízení na dodávku AV techniky vybavení poslucháren v pavilonech M a X. Intenzivním jednáním s dodavateli byla dosažena úspora přes 500 tis. Kč na dodávku kabeláží v jednotlivých posluchárnách (z 580 tis. na necelých 80 tis.Kč.).

Provoz interního informačního systému (IIS)

V roce 2013 pracovníci AVC řešili kromě běžných HW a SW provozních závad také důsledky změn parametrů v univerzitní síti, přeprogramování switchů CISCO a ve spolupráci s UIT rozvoj sítě IIS. V rámci uznané záruky byl demontován a povrchově nově upraven celý kiosk na zastávce MHD. V roce 2013 byl rovněž zakoupen a instalován nový panel TV okruhu v univerzitní menze v budově O. Celkem bylo na televizním okruhu vystaveno 258 zpráv. V bezvadném stavu se udržuje technika pro Interní informační systém a společná televizní anténa.

Výroba identifikačních průkazů studentů a zaměstnanců MENDELU

Platí dvě směrnice: č. 3/2010 Vydávání průkazu studenta Mendelovy univerzity v Brně, č. 4/2010 a Vydávání průkazu zaměstnance Mendelovy univerzity v Brně a některých dalších průkazů. Fotografování zaměstnanců se provádí v nástupní dny, tj. 1. a 15. v měsíci, fotografování studentů ve dnech zápisu do studia; v případě souběhu termínu u více fakult jsou zřizována až tři simultánní pracoviště. Během roku 2013 bylo zhotoveno 4 290 fotografií a vyrobeno 5 142 ks identifikačních průkazů (3737 ISIC, 171 ITIC, 1015 studentských, 150 zaměstnaneckých, 47 externích průkazů a 22 pro SKM). Náklady se každé čtvrtletí rozúčtovávají nákladovým střediskům. Největším přínosem této služby je rychlá a bezprostřední reakce, bezodkladné vyřízení požadavků do 24 hodin (noví zaměstnanci, ztráty průkazů, zahraniční hosté a pobyty zahraničních studentů na univerzitě). Propojení výroby průkazů s UIS přináší ochranu osobních údajů a minimální administrativu. AVC v roce 2013 vyvinulo (HW i SW) čtečky starých i nových čipových občanských průkazů. Jejich použitím se výrazně zrychlil proces identifikace osob při fotografování. S úspěchem se setkala nová služba – výroba průkazkových fotografií pro pas, občanský a řidičský průkaz.

Digitalizace archivních fotografií na skleněných diapozitivech

AVC postupně digitalizuje rozsáhlou sbírku fotografií koní z minulého století ještě na skleněných diapozitivech, kterou vlastní Ústav chovu hospodářských zvířat.

942 Vydavatelství

Vydavatelská činnost náleží k důležitým a nezastupitelným úkolům každé univerzity. Posláním univerzitního Vydavatelství je zprostředkovávat výsledky vědecko-výzkumné a vzdělávací činnosti univerzity, přispívat k posilování prestiže univerzity vůči odborné veřejnosti a k pěstování dobrého jména MENDELU ve společnosti, dbát o kvalitu, úroveň i věrohodnost akademických publikací, budovat partnerské spolupráce mezi vydavateli na národní a mezinárodní úrovni. Cílem Vydavatelství je vydávání odborné, vědecké a populárně-naučné literatury, reprezentativních mezioborových i mezifakultních knih pro akademickou i nejširší odbornou veřejnost, vydávání původních i překladových vysokoškolských učebnic odpovídajících současným potřebám učitelů i studentů, prezentace celkové univerzitní produkce, budování široké distribuční sítě s cílem větší informační propojenosti univerzitních aktivit v oblasti publikování a vytvoření dalšího alternativního způsobu distribuce publikací a periodik vydávaných MENDELU směrem k zahraničním akademickým subjektům.

Legislativně je vydavatelská činnost vymezena:

- zákonem č. 46/2000 Sb. o právech a povinnostech při vydávání periodického tisku (tiskový zákon) včetně pozdějších změn,
- zákonem č. 37/1995 Sb. o neperiodických publikacích,
- zákonem č. 121/2000 Sb. o právu autorském a o právech souvisejících s právem autorským včetně pozdějších změn,
- vyhláškou MK ČR č. 182/2001 Sb. o příjemcích povinného výtisku periodického tisku,
- vyhláškou MK ČR č. 156/2003 Sb. o příjemcích povinného výtisku neperiodických publikací.

Vydavatelství vykonává svou činnost:

- na základě živnostenských listů v oboru vydavatelské a nakladatelské činnosti a vázání a konečného zpracování knih a dalších tiskovin,
- na základě registrací periodického tisku na Ministerstvu kultury ČR,
- na základě práva přidělovat neperiodickým tiskovinám číslo ISBN,
- na základě práva přidělovat identifikátor DOI (Digital Object Identifier) elektronickým materiálům.

Specifikace hlavních činností:

- poskytování informací o procesech souvisejících s vydáváním publikací, vyřizování formalit spojených s vydáváním periodik (ohlašovací povinnost na Ministerstvu kultury, přidělení ISSN) a monografií (správa čísel ISBN), zasílání povinných výtisků Národní knihovně ČR a dalším knihovnám s právem povinného výtisku podle platného zákona, provádění nabídkové povinnosti,
- vydávání a distribuce skript, vysokoškolských učebnic, studijních opor, studijních programů, sborníků a brožur,
- redakční činnost, předtisková příprava a vlastní tisk vědeckých časopisů,
- tisk provozních materiálů, formulářů, administrativních, reprezentativních a příležitostných tisků,
- skenování dokumentace vyžadované řídicími orgány v rámci operačních projektů,
- tisk posterů až do formátu A0, informačních letáků, pozvánek, vizitek,
- propagace a vlastní prodej skript v prodejně, prodej skript na fakturu externím žadatelům,

- správa skladu skript (fyzický příjem publikace na sklad, vedení evidence v Kreditu – založení skladové karty, naskladnění a vyskladnění, měsíční uzávěrky, inventarizace),
- sledování a vyhodnocování stavu publikací na skladě – upozorňování autorů o blížícím se vyprodání jejich titulu, vydávání dotisků ve spolupráci s edičními referenty,
- operativní tiskové práce pro organizační součásti univerzity, zaměstnance univerzity včetně zhotovování obálek a vazeb na vytištěné nebo přinesené materiály.

Vydavatelství Mendelovy univerzity je členem Svazu českých knihkupců a nakladatelů a pravidelně se zúčastňuje knižních veletrhů, odborných konferencí a seminářů. Pod názvem Mendel University Press je zapojeno do neziskové mezinárodní registrační agentury CrossRef, která poskytuje organizační a technickou infrastrukturu pro využití identifikátoru DOI v oblasti vědecké literatury.

Struktura řízení:

Činnost vydavatelství je koordinována Radou pro ediční a audiovizuální činnost řízenou prorektorem pro pedagogiku a složenou ze zástupců fakultních edičních a audiovizuálních komisí. Přímou je Vydavatelství řízeno vedoucí Ústavu vědecko-pedagogických informací a služeb. Vydavatelství úzce spolupracuje s redakčními radami vydávaných časopisů. Pravidla pro vydávání publikací jsou stanovena ve Směrnici č. 2/2008 pro ediční a audiovizuální činnost. Každoročně je sestavován Ediční plán výroby studijních materiálů, který je základem tiskařské činnosti. Za věcnou správnost vydávaného titulu odpovídá autor, za odbornou úroveň titulů ediční a audiovizuální komise jednotlivých fakult.

Postavení mezi vydavateli knih v ČR:

Níže uvedená čísla vychází z oficiálních statistik o knižní produkci v ČR, které jsou k dispozici a které se předávají do UNESCO. Vzhledem ke své produkci se Vydavatelství řadí mezi vydavatele vysokých škol a státních institucí. Mendelu je již po několik let na 8. či 9. místě mezi prvými deseti vydavatelství v počtu vydávaných titulů:

1.	Vydavatelství univerzity Palackého, Olomouc	418/327/295/403/265/274/352/295
2.	VŠ báňská – Technická univerzita Ostrava	334/289/234/234/344/305/371/244
3.	Masarykova univerzita, Brno	265/349/282/354/224/350/303/279
4.	Vydavatelství ČVUT, Praha	212/177/258/170/232/266/292/185
5..	Karolinum, Praha	200/216/190/203/243/252/204/193
6.	Univerzita Pardubice	170/94
7.	Česká zemědělská univerzita, Praha	190/224/272/220/188/223/250
8.	Ostravská univerzita, Ostrava	112/152/85/132/165/144/128
9.	Mendelova univerzita v Brně	141/129/108/119/114/127/88/105
10	Vysoké učení technické, Brno	212/200/168/240/258/234/169/227
11.	Univerzita J.E.Purkyně, Ústí nad Labem	109/66

Pouze vydavatelé vysokých škol, univerzit a ústředních státních institucí. Pro možnost srovnání je rovněž uvedena produkce v letech 20012-2006. Zdroj: Literární noviny/Biblio, duben 2014, str. 8-9 a GrandBiblio 2011, str. 40-41

Univerzitní vydavatelství mají svá specifická kritéria. Výše jejich nákladů je nesrovnatelná s výší nákladů privátních vydavatelů. Ediční plány se řídí především potřebami zřizovatelských škol, fakult, ústavů a přednostně uspokojují jejich potřeby. Většina titulů patří do mimotržní produkce tzv. šedé literatury

(neprodejné monografie, které jsou výstupy projektů, certifikované metodiky, metodické příručky a jiné účelové tisky). Vydávané tituly vycházejí v malém nákladu, jsou určeny úzce specializovanému okruhu uživatelů, nikoliv široké veřejnosti, takže v žádném případě nelze počítat s návratností nákladů prodejem. Ve srovnání s beletrií nebo běžnými časopisy mají mnohem složitější vnitřní strukturu, obsahují grafy, tabulky, obrázky, rejstříky, vycházejí z odborné terminologie a obsahují části cizojazyčného textu nebo jsou vydávány v cizím jazyku. Jejich redakční zpracování a příprava k tisku je tedy pracnější, nákladnější a vyžaduje vyškolené redaktory a pracovníky předtiskové přípravy. Ediční plán se prioritně řídí potřebou dané univerzity a jejích součástí a navíc mnohé tituly jsou výsledkem projektů a neprodejné. Vydávání akademických publikací v nízkém nákladu není pro komerční vydavatelství ekonomicky zajímavé. Podle předsedy Svazu Českých knihkupců a vydavatelů RNDr. Vladimíra Pistoria je kritickým nákladem, kdy se nakladateli vrací náklady vložené do vydání publikace, náklad 1600 – 1800 ks u jednoho titulu v závislosti na pracnosti. Stávající průměrný náklad jednoho titulu na MENDELU je 200 ks. Na druhé straně vlastní vydavatelství přináší univerzitě přínos v rychlém prezentování a zveřejňování výsledků vědy a výzkumu, což se promítá v hodnocení vědy a výzkumu (RIV). Poskytuje také hladký a včasný dotisk publikací a autoři mají do poslední chvíle možnost konzultovat a ovlivnit finální podobu publikace. Tisk administrativních materiálů je velmi operativní.

I v případě spolupráce univerzity s externími dodavateli v oblasti vydavatelské nebo tiskařské činnosti je třeba počítat s pracovníky univerzity, kteří budou tuto spolupráci zajišťovat a koordinovat (spolupracovat s redakčními radami, rozhodovat o podobě publikace, zadávat předběžné kalkulace, zadávat a hodnotit veřejné zakázky, zpracovávat objednávky, kontrolovat konečné kalkulace, kontrolovat kvalitu dodané produkce, zajišťovat distribuci, objednávat dotisky atd.). Je nutno počítat s tím, že vznikne poměrně nákladný mezičlánek mezi univerzitou a externími vydavateli. Jednoduše řečeno, zvětší se administrativní práce a tím se zvýší celkové náklady.

SWOT analýza Vydavatelství MENDELU:

<p>silné stránky:</p> <ul style="list-style-type: none"> - operativnost a rychlost v reakci na požadavky uživatelů, - snadná dostupnost - umístění v areálu univerzity, - vlastní prodejna v areálu univerzity, - vnitropodnikové účtování v rámci univerzity bez dalších marží (režie, zisk, odpisy...), - velkoplošný tisk konferenčních posterů a plakátů, slušné technické vybavení, - úzká spolupráce s univerzitní knihovnou a archívem, - přidělování ISBN, přidělování DOI 	<p>slabé stránky:</p> <ul style="list-style-type: none"> - nedostatečná komunikace s autory při přípravě monografií, - stárnoucí technické vybavení – řezačka, vázací stroje
<p>příležitosti:</p> <ul style="list-style-type: none"> - šíření vědeckého a pedagogického potenciálu MENDELU, - respektování potřeb autorů, konzultace v průběhu přípravy publikací, - vydávání studijní literatury v elektronické podobě, - vydavatelství jako poradenské centrum při tvorbě výukových materiálů, - příprava studijních materiálů pro studenty se specifickými výukovými potřebami, - vnitropodnikové účtování tiskovin vydávaných v rámci projektů bez nutnosti vypisování veřejných zakázek. 	<p>hrozby:</p> <ul style="list-style-type: none"> - nedostatečný objem tisku způsobí nerentabilitu pronájmu produkční tiskárny a ztrátu strojního vybavení, - snížení pracovníků pod technické minimum potřebné pro výrobu publikací, - bez redakčních úprav dodaných rukopisů a bez typografické práce klesne úroveň vydávaných publikací pod přijatelnou mez, - odchod kvalifikovaných lidí v důsledku nízkého finančního ohodnocení, - ztráta komunikačního a propagačního kanálu směrem k veřejnosti.

Výsledky projektu Transformace Edičního střediska na Vydavatelství:

V rámci institucionálního rozvojového plánu 2013 byl řešen projekt Transformace Edičního střediska na Vydavatelství. Cílem bylo kromě jiného zvýšení efektivity a kvality vydavatelské činnosti univerzity a vytvoření optimální struktury vydavatelství.

Dosažené výstupy:

- pořízení velkoformátového plotteru a jeho uvedení do provozu,
- doplnění personálního zabezpečení zařízením pozice redaktora, grafika (0,5 úvazku) a typografa (0,5 úvazku),
- pořízení redakčního systému pro správu vědeckého časopisu, ve kterém se přijímají články, administruje průběh recenzního řízení, úpravy, schválení či zamítnutí článku. Jsou nastaveny práva a sledování odpovědnosti pro jednotlivé role (autor, redaktor, editor, lektor).
- přidělování DOI elektronickým publikacím, vznik webových stránek <http://acta.mendelu.cz/>, vydávání článků v souladu s pravidly Crossref,
- prolinkování plných textů článků v ACTA UNIVERSITATIS z databáze Scopus,
- vydání 15 titulů skript,
- přejmenování Edičního střediska na Vydavatelství.

V rámci projektu byla přesně definována vnitřní struktura a činnost jednotlivých oddělení:

Redakce se zabývá přípravou edičních plánů, rukopisy, autorskopravní agendou (uzavírání licenčních smluv, výpočet rozsahu díla a výpočet autorských honorářů), provádí redakční zpracování publikací ve spolupráci s autorem, konzultační činnost a poradenství autorům při přípravě díla, přípravu a tisk posterů. Spolupracuje s Národní agenturou ISBN, ISSN, odpovídá za povinnosti vyplývající z platných zákonů. Součástí je redakce časopisů Acta Universitatis a Folia Universitatis.

Technická a výtvarná redakce (DTP pracoviště) provádí grafické zpracování publikace včetně návrhu obálky, vlastní předtisková příprava (vysazení v programu InDesign) vydávaných publikací včetně monografií a periodik.

Tiskárna provádí černobílý i barevný tisk na digitálních tiskárnách, knihařské a dokončovací práce, Prodejna provádí řízení skladových zásob v systému Kredit (příjem a výdej ze skladů, prodej na faktury), sledování a vyhodnocování stavu publikací na skladě, připravuje podklady pro tisk dotisků, prodává v rámci i mimo MENDELU.

Přidělování ISBN:

Zpřísnily se podmínky a pravidla nutná pro přidělení ISBN. Před přidělením ISBN je nutné předložit publikaci ke kontrole, důvodem jsou chybné a nepřesné údaje na titulní stránce (lichá stránka), rubu titulní stránky, tiráži a také pozdní odevzdávání povinných výtisků v případech, že se kniha tiskne mimo univerzitu. Univerzita jako vydavatel pak není schopna dostát svým povinnostem vyplývajícím ze Zákona č. 37/1995 Sb. o neperiodických publikacích.

Přidělování DOI:

Mendelova univerzita v Brně se stala členem PILA (Publishers International Linking Association). Členství je nezbytnou podmínkou pro účast v systému CrossRef. Vydavatelství MENDELU tak má právo přidělovat

DOI (Digital Object Identifier – identifikátor digitálního objektu). Jedná se o unikátní a trvalý identifikátor digitálního objektu dostupného prostřednictvím digitálních sítí (např. vědeckého článku nebo monografie umístěné na webu). Podobně jako ISBN identifikuje jednoznačně a v celosvětovém měřítku tištěné knihy, tak DOI jednoznačně identifikuje digitální objekty na Internetu. Pokud se digitální objekt přesune na novou lokaci na webu nebo se změní vlastník digitálního objektu, jeho DOI zůstává stále stejný.

Prefix přidělený MENDELU je 10.11118. Článkům se DOI přiděluje ve tvaru <http://dx.doi.org/10.11118/aaaaaxxxxvvnpppp>, kde a = písmena z názvu časopisů (6 znaků), xxxx = rok vydání (4 znaky), vv = volume (2 znaky), nn = číslo (2 znaky), pppp = první strana článku (4 znaky).

Byly zřízeny nové webové stránky pro Acta Universitatis - <http://acta.mendelu.cz/> a Beskydy <http://beskydy.mendelu.cz/> a v souladu s pravidly Crossref jsou reference použité v článcích propojeny s plnými texty. U článků z Acta Universitatis již bibliografický záznam v databázi Scopus obsahuje link na plný text v PDF. Linkováním na plný text přímo v databázi se odstranila formální překážka pro stažení plného textu článků a otevírá se možnost zvýšení jejich citovanosti.

Vydávání vědeckých časopisů:

Acta Universitatis Agriculturae et Silviculturae Mendelianae Brunensis - za 2013 bylo vydáno 7 čísel, 335 článků, 3 008 stran, 840 svazků, výrobní náklady na tisk činily 492 215 Kč.

Folia Universitatis Agriculturae et Silviculturae Mendelianae Brunensis – 9 čísel, 1 090 svazků.

Beskydy (The Beskids Bulletin) - 2 čísla, 14 článků, 314 svazků.

Technické vybavení:

Základ tvoří dva produkční laserové stroje, které jsou určeny do malonákladových tiskáren. Tiskárna Canon imagePRESS 1110 pro černobílý tisk byla pořízena v roce 2011. Rychlost stroje je 110 výtisků za minutu. Stroj trvale udržuje plnou produktivitu při tisku až do gramáže papíru 300 g/m², hravě zvládá cokoli od předtištěných vložených listů až ke strukturovaným materiálům. Zaručuje snadné podávání papírů pomocí temperovaného vzduchu.

Barevná tiskárna Canon imagePRESS C6010 je kvalitou tisku srovnatelná s ofsetovým tiskem. Rychlost tisku tohoto stroje dosahuje 61 tisků/min na papír s gramáží do 325 g/m², kdy je rychlost stroje neměnná. Maximální zásoba papíru může činit až 7 000 listů vložených do pěti různých zásobníků. Stroj umožňuje dosáhnout až osmihodinovou dobu nepřerušované produkce. Provoz této tiskárny usnadňuje speciální program, ve kterém lze veškeré zaslané tisky upravovat dle náročných požadavků zákazníka do poslední maličkosti.

Plotter HP Designjet Z3200 umožňuje tisk trvanlivé černobílé a barevné fotografie ve výstavní kvalitě jakožto i tisk posterů, technických výkresů, map a rozličných prezentačních tisků pro potřeby fakult a univerzity. Technologie HP DreamColor s vestavěným spektrofotometrem, který je součástí tohoto plotteru, umožňuje snadnou kalibraci a práci s barevnými ICC profily. Tisknout lze na řadu médií od běžných papírů přes fotografické, umělecké a potahované až po materiály pro výstavní výtisky. Velkoformátový tisk je již dlouhodobě zavedenou službou ve vydavatelství, poptávka po ní neustále roste, což dokazují údaje za období 2011–2013, kdy se vytisklo více než 1 000 posterů o průměrném rozměru cca 70 × 100 cm.

Print Bind KB 2000 – stroj na lepenou vazbu V2 pro publikace typu paperback.

Plocmatic 88 – stroj na měkkou vazbu V1 (šitá drátem tzv. na stříšku) pro brožury.

Fastback POWIS PARKER – rychlovazba lepícím plátěným hřbetním páskem, typická vazba skript.

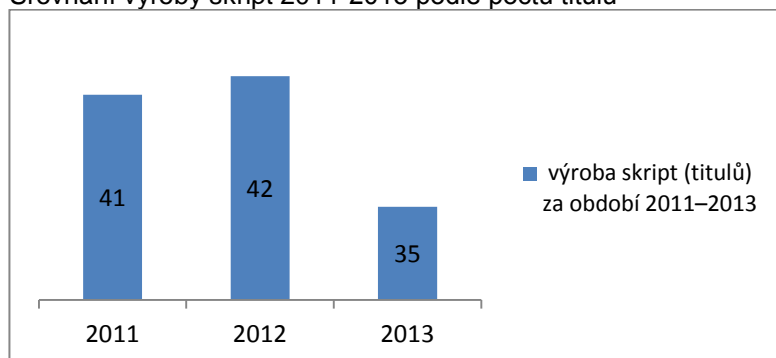
Knižní skener Konica Minolta PS7000 – přístroj pro skenování velkých knih, uměleckých děl, knih a dalších vázaných materiálů - se skenováním tváří nahoru, které chrání originály.

Řezačka EBA MULTICAT 10/720 CNC z roku 1995, která slouží k řezání stohů papíru a k dokončovacím finálním ořezům publikací po vazbě.

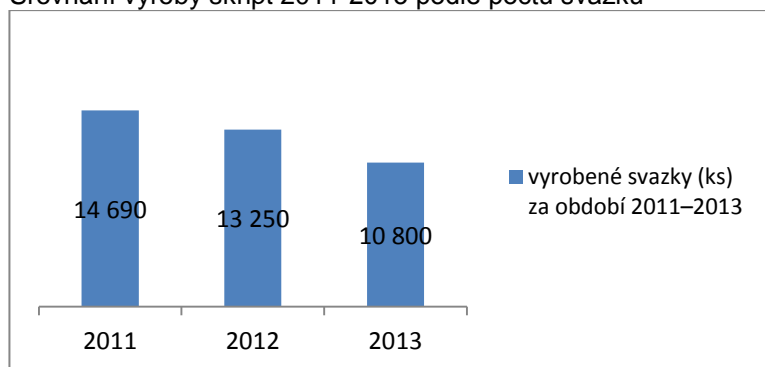
Přehled hospodářských výsledků Vydavatelství za rok 2013:

Výroba skript: výrazně klesla, neboť značná část studijních publikací (skript) je hrazena z projektů OP Vzdělávání pro konkurenceschopnost a tudíž podléhá výběrovému řízení. Tisk ve Vydavatelství je ekonomicky výhodnější u nákladů pod 200 ks. U projektů OP VK u vnitropodnikového zúčtování existuje obava, že by výklad řídicího orgánu zařadil vnitrodoklad mezi nezpůsobilé výdaje. Celkem bylo v roce 2013 ve vydavatelství vyrobeno 35 ks titulů skript, 10 800 svazků. Náklady na výrobu skript činily 1 083 200 Kč, z toho honorář pro autory byl 119 343 Kč. Cena skript se odvíjí od vydání, u prvního vydání se započítává autorský honorář, u dotisků je cena stanovena pouze za materiál a tisk. Průměrná cena skript byla 119 Kč/Ks.

Srovnání výroby skript 2011-2013 podle počtu titulů

Srovnání výroby skript 2011-2013 podle počtu svazků

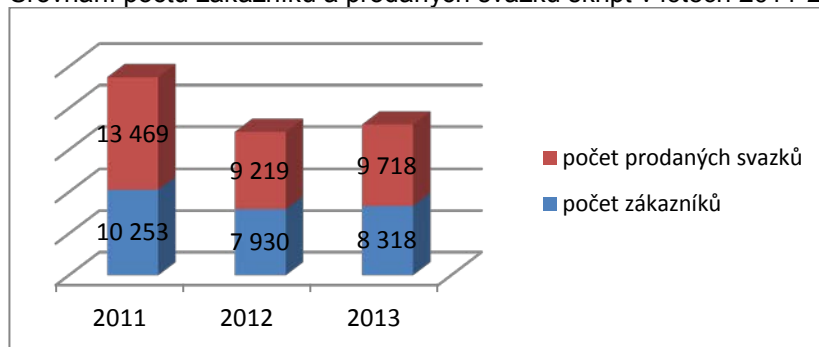
Stav skladu skript činil k 1.1. 2013: 390 titulů, 52 075 svazků v hodnotě 6 061 651 Kč, k 1.1. 2012: 475 titulů, 48 836 svazků v hodnotě 6 067 208 Kč.

Struktura prodeje skript:

	přímý prodej v prodejně			prodej na fakturu		převod na ústavy		tržba celkem
	Počet	ks	Kč	ks	tržba/Kč	ks	Kč	

	zákazníků							
2013	8 239	8 486	883 176	839	101 646	393	46 820	1 031 642
2012	7 834	8 005	898 882	694	88 554	520	63 472	1 050 908

Srovnání počtu zákazníků a prodaných svazků skript v letech 2011-2013

Práce na zakázky pro součásti univerzity: jsou hrazeny vnitropodnikovým přeúčtováním. Bylo zpracováno celkem 671 zakázek v hodnotě 994 tis. Kč. Počet zakázek je v posledních dvou letech stabilní (2012/697, 2013/671).

Součást MENDELU	Počet zakázek	V hodnotě (Kč)	%
AF	196	341 645	34,4
LDF	97	142 176	14,3
PEF	51	90 598	9,1
ZF	12	80 758	8,1
rektorát a CP	233	170 633	17,2
ICV	33	74 422	7,5
FRRMS	7	26 069	2,6
projekty	33	58 365	5,9
SKM	2	3 407	0,3
CL	7	6 272	0,6
CELKEM	671	994 345	100,0

Postery: celkem 429 ks o rozměrech 70 × 100 cm. Přehled podle fakult: AF 243 ks, LDF 43 ks, CI 30 ks, PEF 11 ks, FRRMS 6 ks, ICV 10 ks, rektorát 86 ks.

Služby pro platící zákazníky: u okénka bylo obslouženo 3 056 platících zákazníků, tržby činily 151 509 Kč. Jedná se o drobné zakázky placené v hotovosti jako je zhotovení kroužkových vazeb, termovazeb, tisk autoreferátů, letáků a další drobné práce.

943 Ústřední knihovna

Těžištěm práce knihovny je péče o tištěné knihy a časopisy, jejich půjčování, skladování a péče o dílčí knihovny. Knihovna v roce 2013 hospodařila s rozpočtem 5 300 tis. Kč, z toho 4 911 tis. byly náklady na předplatné časopisů pro celou univerzitu, 389 tis. Kč činily provozní prostředky na zajištění Knihovním zákonem deklarovaných služeb. Doplnění knih a časopisů spočívá zejména v jejich získávání především nákupem, dále výměnou nebo darem, v poslední době také jejich získáváním jako neprodejných výstupů projektů. Činnost pracoviště zajišťuje 9 zaměstnanců s úvazkem 9,0. Z toho 4 zaměstnanci jsou ve službách, 2 na pracovišti v Brně, 2 na detašovaném pracovišti v Lednici.

Akvizice českých i zahraničních časopisů se provádí centrálně pro celou univerzitu. Je nutno zachovat kontinuitu, preferovat elektronickou formu. Při odběru zahraničních časopisů do čítárny v Brně a studovny v Lednici je univerzita vázána konzorciálními smlouvami, neboť předplatné časopisů vydavatelů Wiley, Springer a Elsevier je zároveň spoluúčastí v projektu LR 1301 Efektivní zpřístupnění multioborových licencovaných EIZ, páteře informační infrastruktury výzkumu a vzdělávání. Předplatné časopisů odebíraných do dílčích knihoven je jednou ročně odsouhlaseno tajemníky fakult. Knihovna udržuje aktuální databázi časopisů v souborném katalogu ČR (CASLIN), v souborném katalogu Virtuální polytechnické knihovny a v databázi MEDVIK Národní lékařské knihovny.

Akvizice knih se v roce 2013 radikálně změnila vlivem Zákona č. 137/2006 Sb. o veřejných zakázkách, konkrétně nutností „sčítat“ požadavky za celou univerzitu. Knihy se přestaly objednávat přímo u vydavatelů, dodavatelé se stali knihkupci. Většina prostředků na nákup knih na univerzitě je z evropských projektů a tak v souladu s platnými předpisy pořizuje univerzita knihy v režimu veřejné zakázky podlimitní. Role knihovny spočívá ve sběru požadavků na nákup, ověření dostupnosti požadovaného titulu na trhu, stanovení předpokládané hodnoty zakázky. Zpracované seznamy předává knihovna Oddělení veřejných zakázek, které zakázku administruje. Knihovna znovu vstupuje do hry až po podepsání smluv s vítěznými uchazeči a její úloha je přebrat knihy od dodavatelů, zajistit jejich adjustaci, evidenci, katalogizaci a zveřejnění bibliografického záznamu knihy v online katalogu. Podle požadavků objednavatelů a dílčích knihoven se vlepuje do knihy štítek s povinnou publicitou.

Pro evidenci a vytvoření bibliografického záznamu se využívá automatizovaný knihovní systém Verbis. Katalogizace se provádí dle platných standardů (mezinárodní pravidla AACR2) ve formátu MARC21. Správu knihovního systému poskytuje Ústav informačních technologií v úzkém kontaktu s výrobcem a provozovatelem systému.

Online katalog <https://katalog.mendelu.cz/> je veřejná databáze, obsahuje bibliografické záznamy informačních fondů na celé univerzitě, včetně informací o exemplářích a jejich dostupnosti a čtenářské konto pro přihlášeného uživatele.

Výpůjční oddělení knihovny je pracoviště, které v souladu s Knihovním a výpůjčním řádem zajišťuje výpůjční služby. Knihy se na požádání nosí ze skladu. Provozní doba je v pondělí a ve středu od 8.00 do 17.00 hodin, v úterý, čtvrtek a pátek od 8.00 do 14.00 hodin. K dispozici je 9 studijních míst a 5 počítačů

pro vyhledávání v katalogu. Zde se mohou uživatelé registrovat, zaplatit čtenářský poplatek a aktivovat svůj průkaz (ISIC, ITIC, průkaz zaměstnance nebo externisty) na průkaz čtenáře. Při registraci podepisují uživatelé „Prohlášení uživatele“, tím deklarují svou znalost Knihovního a výpůjčního řádu a souhlasí s nakládáním se svými osobními údaji v souladu se Zákonem na ochranu osobních údajů. Výpůjčky jsou zaznamenány a evidovány ve výpůjčním modulu knihovnického systému, který umožňuje půjčování, vrácení, rezervace, automatické odesílání upomínek, prolongace. Každý uživatel může využívat všechny naše půjčovny, požádat o dovoz knih z Lednice a obráceně, na jednom místě půjčit, na jiném vrátit. V online katalogu po přihlášení do svého čtenářského konta si každý uživatel může svoje výpůjčky kontrolovat, prolongovat, rezervovat.

Pro vrácení dokumentů mimo provozní dobu knihovny se používá bibliobox Herbie, který je umístěn na chodbě v suterénu budovy A. Je to v podstatě zelená bedna, která však velmi dobře plní svoji funkci -sbírat vrácené knihy. Obsluha každý den ráno bibliobox vybere a knihy podle čárových kódů vrátí tomu, kdo ji měl půjčenou. Kontrola pro uživatele je jeho čtenářské konto v katalogu. Služba je velmi využívána.

Knihovna v Lednici sídlí v areálu Zahradnické fakulty v budově D a slouží primárně uživatelům této fakulty, kteří však mohou využívat všech služeb ÚVIS v Brně i v Lednici. Je registračním místem, poskytuje výpůjční a referenční služby, meziknihovní výpůjční službu, exkurze a školení v knihovně, zprostředkovává informační vzdělávání pro svoje uživatele a pro studenty v Lednici zprostředkovává prodej skript. Provozní doba je od pondělí do čtvrtka od 8.00 do 18.00 hodin, v pátek od 8.00 do 15.00 hodin. Ve volném výběru knihovny jsou skripta a další odborná literatura včetně encyklopedií, slovníků, české, zahraniční časopisy a vysokoškolské kvalifikační práce.

Celkem pracovnice v Lednici provedla 212 lidí na 4 exkurzích, 175 lidí seznámila s knihovnou na žádost pedagogů nebo při úvodech do studia a vyřídila celkem 260 požadavků na meziknihovní výpůjční službu.

K dispozici je 42 studijních míst, z toho 26 s počítačem. Uživatelé mají k dispozici stroj na kroužkovou vazbu, kopírku, tiskárnu, skener a knihovna slouží také jako dobíjecí místo. Knihovna je bezbariérová, součástí knihovny je prostorný archiv v suterénu, oba prostory jsou spojeny nákladním výtahem.

Také v Lednici je bibliobox, je umístěn na chodbě před knihovnou a je velmi využíván.

Z projektu MENDELU RESEARCH LIBRARY byl pořízen selfcheck – přístroj na samoobslužné půjčování knih. Je využíván stávající knihovní systém a stávající značení fondu čárovými kódy. Po zaškolení uživatelů a propagaci se selfcheck velmi ujal, od června do konce roku 2013 bylo realizováno 2 560 samoobslužných výpůjček. Uživatelé také oceňují skener A3. Od roku 2013 se opět centrálně evidují a archivují bakalářské a magisterské práce ZF, několik předcházejících let byly umístěny pouze na jednotlivých ústavech fakulty.

Služby dílčím knihovnám

Ústřední knihovna metodicky řídí činnost dílčích knihoven na ústavech fakult, jejich počet se pohybuje kolem jednoho sta. Přístup ústavů k dílčím knihovnám se liší – některé ústavy chtějí mít knihovní fond na svých pracovištích, doplňují jej a využívají. Některé dílčí knihovny naopak převádí svůj starší a ne tolik využívaný fond do Ústřední knihovny. Do budoucna je cílem centralizovat knihovní fond na jednom místě v Ústřední knihovně a potřebné knihy vědcům půjčit na delší výpůjční dobu. Zlepší se tak dostupnost knihovního fondu pro všechny zájemce, zefektivní se využití pracovní síly a v neposlední řadě vyčistí kanceláře od skříní, ve kterých se hromadí knihy.

Činnost dílčích knihoven se řídí vnitřním předpisem univerzity, směrnici č. 1/2012 Vedení dílčích knihoven. Ústřední knihovna poskytuje dílčím knihovníkům metodickou pomoc, nové dílčí knihovníky zaškoluje. V roce 2013 bylo provedeno více než 80 metodických návštěv na jednotlivých knihovnách. S cílem centralizovat správu knihovního fondu do jednoho knihovního systému, ale zároveň poskytnout dílčím knihovnám správu fondu v elektronickém prostředí, bylo v rámci projektu MENDELU RESEARCH LIBRARY pořízeno 90 licencí na tzv. edit OPAC – webové výpůjční rozhraní pro dílčí knihovny. Licence nejsou časově omezené, údržba a upgrade je součástí servisní smlouvy na automatizovaný knihovní systém. Postupně se zaškolují dílčí knihovníci. Pomocí tohoto nástroje mohou dílčí knihovny půjčovat svůj fond, měnit u exemplářů statut výpůjčky a retrokatalogizovat starší fond. Čím více dílčích knihoven přistoupí k práci s fondem v elektronickém prostředí, tím budou komplexnější informace o fondech v dílčích knihovnách a o dostupnosti exemplářů. Přínosem používání nástroje je průkazná evidence výpůjček. Ústřední knihovna nevydává doklad o vyrovnání závazků k univerzitě, pokud má uživatel dluhy nebo nevrácené knihy ve kterékoliv knihovně na MENDELU.

Jako bonus pro uživatele z Mendelovy univerzity provozuje Ústřední knihovna malou knihovnu beletrie. Otevřeno je dva dny v týdnu, v úterý a ve čtvrtek vždy od 11 do 14 hodin, provoz zajišťuje externí spolupracovnice na dohodu o pracovní činnosti. Knihovna sídlí v příjemných prostorách v budově A, vchod pro návštěvníky je ze dvora. Knihovnu beletrie mohou využívat všichni zaregistrovaní uživatelé z řad zaměstnanců i studentů. Bývalí zaměstnanci mohou využívat knihovnu beletrie zdarma, náklady nese knihovna. Fond se doplňuje převážně dary. V roce 2013 bylo uskutečněno 265 výpůjček a 100 prolongací.

Ústřední knihovna spolu s Informačním centrem je členem profesních organizací a sdružení. Jedná se o Asociaci knihoven vysokých škol (AKVŠ), Sdružení knihoven ČR (SDRUK) a Svaz knihovníků a informačních pracovníků (SKIP), kde jsme jednak institucionálními členy a kromě toho jsou někteří zaměstnanci členy individuálními a zapojují se do práce SKIPU.

Digitální knihovna starých tisků je dostupná z online katalogu <https://katalog.mendelu.cz/> Jedná se o digitalizované knihy z fondu v Lednici. Typickým příkladem dobré spolupráce knihovny a fakulty je projekt Zahradnické fakulty „Paměť sadů, zahrad a krajiny ve výuce na ZF“, jehož součástí je digitalizace a zpřístupnění historické a současné literatury a historických plánů a map. Knihovna popsala a zpřístupnila jednotlivá digitalizovaná díla.

Národní úložiště šedé literatury. Služba je dostupná na <http://www.nusl.cz/> a jsou zde dostupné bibliografické záznamy bakalářských, diplomových a dizertačních prací z MENDELU.

Kromě pracovních aktivit se tým Ústřední knihovny a Informačního centra věnuje dobrovolnictví a charitě v rámci svých možností a nad rámec pracovní činnosti. Za zmínku stojí sběr víček, adopce indické holčičky Venildy, sběr hraček pro děti do dětské nemocnice, sběr nepotřebných brýlí do Nepálu, adopce polární lišky v brněnské ZOO, pomoc při povodních a další. Podrobně jsou tyto aktivity popsány v čísle 3/2013 časopisu MENDELGREEN.

944 Informační centrum

Těžištěm práce informačního centra je zabezpečení provozu studijních prostor, zpřístupňování elektronických informačních zdrojů, meziknihovní výpůjční služba a informační výchova uživatelů.

Informační centrum v roce 2013 hospodařilo s rozpočtem 2 240 tis. Kč, z toho 1 865 tis. byly náklady na elektronické informační zdroje, 375 tis. Kč provozní prostředky na zajištění Knihovním zákonem deklarovaných služeb včetně nákladů na studijní prostory.

Činnost pracoviště zajišťuje 10 zaměstnanců s úvazkem 9,5. Z toho 5 zaměstnanců je ve studovných na budově A, 2 zajišťují provoz na budově Z.

Elektronické informační zdroje jsou v současnosti financovány třemi způsoby:

- z vlastních finančních prostředků univerzity,
- z projektů výzvy Informace základ výzkumu
- z projektů výzvy 4.3 OP VaVpl Vybavení vědeckých a odborných knihoven.

Přehled dostupných zdrojů je uveden v příloze č. 3. V roce 2013 byl poměr vložených (3 967 tis. Kč) a získaných (13 528 tis. Kč) finančních prostředků 1:3,41.

Většina zdrojů včetně souborného katalogu jsou zahrnuty v jednotném vyhledávacím rozhraní systému EBSCO Discovery Service (EDS). Není však možná implementace všech EIZ, protože někteří producenti databází si ponechávají svůj obsah jako unikátní a data v plném rozsahu neposkytují (např. ProQuest) nebo by začleněním do EDS přišly o část nadstavbových funkcí (např. u databáze CAB ABSTRACTS vícejazyčný zemědělský a lesnický slovník). V rámci EDS byly jako bonus zpřístupněny další online zdroje (AGRIS). Součástí EDS je linkovací nástroj LinkSource, který z bibliografických databází linkuje do plného textu článku, který je přístupný v rámci open access nebo má-li do něj univerzita zaplacen přístup. Oba tyto nástroje EDS i LinkSource potřebují neustálou systematickou údržbu a do budoucna je nutno vyčlenit pracovníka na udržení funkčního a komfortního přístupu do elektronických informačních zdrojů.

Informační výchova spočívá v proškolení vědeckých pracovníků a studentů v práci s informačními zdroji. Zatím jako nejlepší cesta k pořádání seminářů se ukázalo organizovat semináře v rámci výuky nebo po dohodě přímo na jednotlivých ústavech. Výhodou je, že lze výběr EIZ tematicky přizpůsobit podle cílové skupiny (ekonom, lesník, dřevař, zahradník, rostlinář,...). Dalšími tématy seminářů a školení jsou způsoby citování použité literatury nebo informace týkající se hodnocení vědy a výzkumu a RIV. V roce 2013 bylo uspořádáno celkem 43 seminářů a školení.

Meziknihovní a mezinárodní meziknihovní výpůjční služba: slouží akademickým pracovníkům pro získání plných textů publikací, které nejsou předplaceny. Je poskytována vědeckým a pedagogickým pracovníkům MENDELU a studentům postgraduálního studia. V roce 2013 bylo vyřízeno v rámci MVS a MMVS celkem 1 193 požadavků. Využívá se služba SUBITO německých knihoven, elektronické kopie článků ze zahraničí jsou dodány do 48 hodin. Přes službu SUBITO jsou vyřizovány především ty požadavky uživatelů, kdy je dle jejich zadání snaha obdržet dokument co nejrychleji. Jinak se snažíme využívání této služby omezovat vzhledem k vyšším finančním nákladům a to hlavně za bankovní poplatky

při platbách za faktury. Obecně platí pravidlo, že se pracovníci, vyřizující službu MVS, snaží hledat pro získání dokumentů ty cesty, které jsou nejlevnější.

Rešeršní služba je určena vědeckým a pedagogickým pracovníkům a studentům postgraduálního studia MENDELU v Brně. Tato služba je poskytována bezplatně. V roce 2013 bylo zhotoveno celkem 44 rešerší. Ve srovnání s roky 2011 a 2012 dochází k mírnému nárůstu požadavků. Řada akademických pracovníků má snahu hledat si potřebnou literaturu sami a v případě potřeby řešit nejasnosti formou osobních konzultací.

Kontrola výsledků vědy a výzkumu před odesláním do RIV probíhala od začátku února do poloviny dubna. Díky této kontrole bývá odhalena řada formálních chyb, jež mohou být důvodem k vyřazení výsledku z hodnocení, nepřidělení bodů a poškození univerzity v rámci příspěvku na rozvoj výzkumné organizace. Korigují se také případy, kdy někteří akademičtí pracovníci zapomenou hodnotný a bodově hodnocený výsledek buď do RIV odeslat a to i přes to, že ho mají napojený na projekt, nebo ho vůbec zapomenou připojit k projektu a odeslat do RIV. Kontroluje se proti hodnotícím databázím (Web of Science a Scopus), plnému textu článku nebo fyzickému (elektronickému) exempláři knihy nebo sborníku.

Jedním ze způsobů doplňování knihovního fondu je mezinárodní výměna publikací. Často se tak lze dostat k vědecké literatuře běžně neprodejné, jež není dostupná ani online na webu. Naopak publikace vydané naší univerzitou a rozesílané na univerzity a instituce ve světě slouží k propagaci vědecké práce našich akademických pracovníků a současně i celé univerzity. Dalším z pozitivních dopadů může být i zvýšení citovanosti prací autorů Mendelovy univerzity v Brně. Rozesílají se časopisy Acta Universitatis agriculturae et silviculturae Mendeliana Brunensis a Beskydy a to do databázových center (CAB International – Velká Británie, Zoological Records – Velká Británie, Plant Science Library – Velká Británie, Elsevier BV – Nizozemí, FAO – Itálie, Chemical Abstracts Service – USA) a do 23 zemí světa. Zpět se získává 123 titulů zahraničních časopisů, 27 titulů časopisů českých a 71 monografií. I když v rámci úspor se snižuje počet rozesílaných výtisků, nedošlo v roce 2013 k velkému poklesu počtu přijímaných titulů.

Informační centrum a Ústřední knihovna se opět zapojily do akce na podporu otevřeného publikování Open Access Week 2013. Proběhly výstavy v koridoru budovy Q, v knihovně v Lednici a také na FRRMS. Konala se přednáška k problematice Open Access.

Pravidelně jsou vlastními silami aktualizovány webové stránky Informačního centra a Ústřední knihovny a to v české i anglické verzi. Tyto stránky patří mezi 5. nejnavštěvovanější stránky univerzity se 43 tisíci návštěvami za rok.

Veškeré studijní prostory Informačního centra jsou otevřeny všem návštěvníkům. Čtenářská registrace je nutná až v případě, že by chtěl návštěvník začít využívat počítače v těchto prostorách nebo některou z dalších nabízených služeb. Návštěvnost všech studijních prostor je zjišťována pravidelnými odečty z počítačů zabezpečovacích bran. V roce 2013 byl celkový počet návštěvníků všech studijních prostor 226 151. Ve všech studijních prostorách je možné vkládat si peníze na tisk a kopírování na samoobslužných multifunkčních zařízeních. Další činností je registrace nových čtenářů a vybírání

čtenářských poplatků, vydávání potvrzení při ukončení studia nebo pracovního poměru na univerzitě o bezdlužnosti, tj. že nemají půjčenu žádnou knihu z fondů univerzity nebo jiné závazky vůči Ústřední knihovně.

Informační centrum: Provozní doba: pondělí – pátek 8–19 h. Týdně je otevřeno 55 hodin, 135 studijních míst, z toho 63 vybavených počítačem. Nachází se zde volný výběr knih a sborníků s tematikou zemědělství, lesnictví, ochrany životního prostředí, potravinářství, ekonomie a jiných přírodních a společenských věd. Knižní fond obsahuje celkem 10 827 knižních jednotek, 8 769 titulů.

V informačním centru jsou pravidelně sledovány prezenční výpůjčky, jež slouží pro zjištění, o jakou literaturu (s jakým vědním zaměřením) mají studenti zájem. Top tituly: Co byste měli vědět o výrobě potravin - technologie potravin (43x), Biogeografické členění ČR I. (39x), Stromy: Nový kapesní atlas (33x), Ekologické zemědělství: Učebnice pro školy i praxi II. díl (28x), Ekologické zemědělství: Učebnice pro školy i praxi I. díl (28x), Brněnsko (27x).

V roce 2013 došlo v prostorách informačního centra k obnově části výpočetní techniky, kdy z finančních prostředků projektu MERELI bylo zakoupeno 40 ks počítačů All-in-One, skener A3 a barevná tiskárna A3. Za rok 2013 přišlo 135 953 návštěv, což je o 14 284 průchodů více než v roce 2012, zvýšení návštěvnosti o cca 11,7 %. Jako jedna z příčin vzrůstající návštěvnosti se jeví otevření prostoru a zrušení přístupu přes turniket pouze pro registrované čtenáře.

Čítárna časopisů je otevřena po celou dobu otevření informačního centra, tj. 8–19 h, má 39 studijních míst, z toho 6 vybavených počítačem. Přednostně jsou však počítače v čítárně určeny pro práci s elektronickými informačními zdroji.

Na základě předplatného bylo v roce 2013 odebíráno 190 titulů časopisů v tištěné podobě, z toho 112 českých a 78 zahraničních. Připočteme-li k tomuto počtu časopisy získané výměnou nebo darem, bylo v čítárně časopisů k dispozici uživatelům celkem 340 titulů, 139 českých a 201 zahraničních. Je upřednostňován přístup online, který je také oblíbený u našich uživatelů, protože se k danému časopisu nebo článku v něm dostanou kdykoliv a odkudkoliv bez omezení. V tištěné podobě je zde k dispozici kompletní Sběrka zákonů.

Studovna má provozní dobu pondělí – čtvrtek 8–19 h, pátek 8–16 h. Týdně je otevřeno 52 hodin, 90 studijních míst, z toho 20 je vybaveno počítačem, 6 síťových přípojek pro notebooky. 3 scannery, z toho 2 formát A4 a 1 formát A3. K samoobslužnému půjčování zde mohou uživatelé využít SelfCheck.

Ve fondech studovny je celkem 8 428 svazků knih tvořených 761 knižními tituly. Z tohoto počtu knižních titulů jsou skripta zastoupena 559 tituly. K prezenčnímu půjčování jsou zde uloženy vysokoškolské kvalifikační práce AF a LDF. Z finančních prostředků Interního rozvojového projektu bylo zakoupeno v roce 2013 20 ks počítačů typu All-in-One. Návštěvnost: 54 358. Obsluha studovny centrálně zpracovává odpisy a převody časopisů pro Ústřední knihovnu.

Informační centrum Z je otevřeno pondělí – čtvrtek 8–19 h, pátek 8–16 h. Týdně 52 hodin. K dispozici celkem 65 studijních míst, z toho 13 počítačů.

Umístěny jsou zde vysokoškolské kvalifikační práce FRRMS od roku 2011. Jejich půjčování je pouze prezenční. Uživatelé mají k dispozici ve volném výběru 4 363 ks knih tvořených 3 700 tituly. Fond je

zaměřený především na ekonomii (agroekonomie, geografická ekonomie, makroekonomie, mikroekonomie), management, podnikovou ekonomiku (řízení a strategie, oceňování), zahraniční obchod, statistiku, demografii, EU, regionální rozvoj, mezinárodní vztahy, sociologii a psychologii (lidské zdroje), právo. Přírůstek v roce 2013 byl 137 titulů knih.

V roce 2013 bylo zaznamenáno celkem 35 840 průchodů.

Zprávu vypracovala Ing. Věra Svobodová na základě podkladů vedoucích jednotlivých oddělení (Bc. Perlové, Ing. Kratochvílové, Ing. Homoly a Danuše Drápelové). Tato zpráva neobsahuje veškeré sledované statistické ukazatele, jsou dostupné na vyžádání u vedoucích jednotlivých oddělení.

Ukázka webových stránek projektu MENDELU RESEARCH LIBRARY

MENDELU RESEARCH LIBRARY CZ.1.05/3.2.00/12.0227

DOMŮ
O PROJEKTU
EIZ
STATISTIKY
KNIHOVNA
PREZENTACE
PARTNEŘI
KONTAKT

Kalendář akcí

říjen 2014

po	út	st	čt	pá	so	ne
		1	2	3	4	5
6	7	8	9	10	11	12
13	14	15	16	17	18	19
20	21	22	23	24	25	26
27	28	29	30	31		

Nadcházející události:

6/10/2014 **12:00**
Elektronické informační zdroje pro lesnictví

7/10/2014 **9:00**
Elektronické informační zdroje pro obor arboristika

16/10/2014 **13:00**
Elektronické informační zdroje pro dřevařství

**OP Výzkum a vývoj
pro inovace**

O projektu

Název projektu:	MENDELU RESEARCH LIBRARY (MERELI)
Registrační číslo projektu:	CZ.1.05/3.2.00/12.0227
Název prioritní osy:	5.3 Komerzializace a popularizace VaV
Název oblasti podpory:	5.3.2 Propagace a informovanost výsledcích VaV
Doba trvání projektu:	1. 1. 2013 – 31. 12. 2014

Mendelova univerzita v Brně je od 1. ledna 2013 řešitelem projektu MENDELU RESEARCH LIBRARY. Délka trvání projektu je 24 měsíců a ukončen bude 31. prosince 2014 s délkou udržitelnosti pět let. Uznatelné náklady činí 54 868 800 Kč, kdy projekt je financován z evropského sociálního fondu (85 %) a z rozpočtu ČR (15 %). Po odborné stránce je projekt zařizován prorektorkou pro vědu a výzkum doc. Dr. Ing. Alenou Salašovou. Manažerem a kontaktní osobou projektu je Ing. Věra Svobodová, Ústav vědecko-pedagogických informací a služeb.

Projekt má přispět k vytvoření kvalitní informační infrastruktury pro vědu a výzkum zabezpečením přístupu ke špičkovým světovým vědeckým informačním zdrojům, které shrnují nejnovější poznatky vědy a výzkumu ve světě a tvoří základní předpoklad pro produkci kvalitních výsledků výzkumu. Kvalitní informační zdroje jsou podmínkou zapojení se českých vědců do řešení nových problémů a nově vznikajících oborů v Evropě a ve světě.

Cílem projektu je informační zabezpečení:

- výzkumu v oblasti biologických a ekologických aspektů udržitelného rozvoje,
- aplikované ekologie a biologie,
- výzkumu v oblasti ochrany životního prostředí včetně ochrany vod, půdy a ovzduší a odpadového hospodářství,
- výzkumu spojeného s produkčními i neprodukčními aspekty zemědělství a lesnictví,
- výzkumu v oblasti produkce potravin s důrazem na jejich kvalitu a bezpečnost.

Partneři projektu:

- Jihočeská univerzita v Českých Budějovicích [↗](#)
- Masarykova univerzita [↗](#)
- Univerzita Jana Evangelisty Purkyně v Ústí nad Labem [↗](#)
- Univerzita Tomáše Bati ve Zlíně [↗](#)

Příloha 1: Projekty řešené ÚVIS v roce 2013

- 1) V rámci interních rozvojových projektů:

Aktualizace studijní literatury zejména pro humanitní a společenské obory akreditované na MENDELU - Cílem je zpřístupnit aktuální českou i zahraniční studijní literaturu pro humanitní a společenské obory akreditované na MENDELU.

Odstranění formálních překážek ke zvýšení citovanosti článků v Acta Universitatis - retrospektivní přidělení čísel DOI článkům z let 2005-2012, zpracování použitých referencí podle pravidel CrossRef a vystavení plných textů článků na web <http://acta.mendelu.cz/>

- 2) V rámci výzvy 4.3 Vybavení odborných vědeckých a oborových knihoven OP VaVpl je nositelem projektu **MENDELU RESEARCH LIBRARY CZ.1.05/3.2.00/12.0227** s uznatelnými náklady 54,8 mil. Kč. Více na stránkách projektu <http://mereli.mendelu.cz/>

Specifikace zdrojů a partnerů v rámci projektu MENDELU RESEARCH LIBRARY:

	JČU	MU	MENDELU	UJEP	UTB	VFU
CAB Abstracts plus Collection	P		P			P
CAB Abstracts Archive			P			
CABI Compendia	P		P			P
CABI eRef works	P		P			P
CAB eBooks	P		P			P
ebrary			P			
Environment Complete		P	P	P	P	
Food Science and Technology Abstracts			P		P	P
Wiley Current Protocols			P			

- 3) V rámci výzvy 4.3 Vybavení odborných vědeckých a oborových knihoven OP VaVpl zastupuje ÚVIS univerzitu v následujících projektech:

Název projektu	Nositel	Zdroje pro MENDELU
NATURA: vědecké informační zdroje přírodních věd	UP v Olomouci	BioOne I. a II.
SCI-INFO: vědecké informační zdroje pro ČR	ZČU v Plzni	Academic Search Premier
VIZ: Vědecké informační zdroje pro výzkum a vývoj	UJEP v Ústí nad Labem	Cambridge Journal Online STM
		Oxford Journal STM archívy
STMFull: plnotextové databáze pro výzkum a vývoj	UTB ve Zlíně	STM Proquest

4) V rámci výzvy Informace základ výzkumu zastupuje ÚVIS univerzitu v těchto projektech:

č. proj.	název	nositel	zdroje pro MENDELU
LR1308	Národní knihovna ČR – rozvoj informační infrastruktury VaVal pro humanitní obory	Národní knihovna ČR	Business Source Complete
LR1301	Efektivní zpřístupnění multioborových licencovaných EIZ, páteře informační infrastruktury výzkumu a vzdělávání	Národní technická knihovna	Scopus
			Science Direct
			Springer
			Wiley
LR1305	Zajištění informačních zdrojů pro humanitní a společenskovední obory	ZČU v Plzni	JSTORE I., II., VI., IX., X.
LR1304	Zajištění kontinuálního přístupu do multioborové databáze ProQuest Central a do klíčových databází pro ekonomický výzkum	VŠE v Praze	EconLit with Full text

Příloha 2: Statistika knihovny k 31. 1. 2013

Počet knihovních jednotek celkem	412 849
Počet přírůstků za rok 2013	11 071
Počet pořízených médií za 2013	13 223
Úbytek knihovního fondu za 2013	4 953
Počet titulů seriálových publikací	601
Počet exemplářů seriálových publikací	841
Počet titulů e-knih ve fondu celkem	2 831
Počet registrovaných uživatelů k 31. 12. 2013	7 467
Počet registrovaných výpůjček	66 076
Počet návštěv uživatelů ve všech prostorách	280 636
Počet otevřených dnů v roce 2013	232
Dostupnost služeb – počet hodin v týdnu	55

Příloha 3: Přehled elektronických informačních zdrojů na MENDELU

Obor	Financování	Název zdroje	Typ zdroje
P	MENDELU	ACS Publications	plnotextový
S	MENDELU	ASPI - právo	plnotextový
P	MENDELU	BIOSIS Citation Index	abstraktový
S, P	MENDELU	Current Contents Connect	abstraktový
S, P	MENDELU	ČSN online (normy)	plnotextový
S, P	MENDELU	Data Citation Index	abstraktový
P	MENDELU	Derwent Innovations Index	abstraktový
S	MENDELU	Firemní Monitor	ostatní
P	MENDELU	GreenFILE (EBSCO)	plnotextový
S	MENDELU	JSTOR - Business Collection I. II. III.	plnotextový
S	MENDELU	JSTOR - Mathematics & Statistics Collections	plnotextový
S, P	MENDELU	Media Search	ostatní
P	MENDELU	MEDLINE	abstraktový
S	MENDELU	OVEL - obchodní věstník	ostatní
S, P	MENDELU	Oxford Reference	plnotextový
S	MENDELU	Patria Plus (PEF)	ostatní
S, P	MENDELU	Ulrichsweb.com	abstraktový
P	MENDELU	Zoological Record	abstraktový
S, P	MENDELU+AV ČR	Journal Citation Reports	plnotextový
S, P	MENDELU+AV ČR	Web of Science	plnotextový
S	MENDELU+IZV	Bussiness Source Complete (EBSCO)	plnotextový
S	MENDELU+IZV	EconLit with Full Text (EBSCO)	plnotextový
S, P	MENDELU+IZV	Elsevier - Science Direct	plnotextový
S	MENDELU+IZV	ERIC (EBSCO)	plnotextový
S	MENDELU+IZV	JSTOR - Arts & Sciences I. II, VI. IX. X.	plnotextový
S	MENDELU+IZV	Library, Information Science & Technology Abstracts	plnotextový
S	MENDELU+IZV	OECD iLibrary	plnotextový
S	MENDELU+IZV	Regional Business News (EBSCO)	plnotextový
S, P	MENDELU+IZV	SCOPUS (IZV)	abstraktový
P	MENDELU+IZV	Springer eBooks-kolekce Computer Science Library	plnotextový
P	MENDELU+IZV	Springer eBooks-Lecture Notes in Mathematics	plnotextový
S, P	MENDELU+IZV	Springer Link	plnotextový
S, P	MENDELU+IZV	Wiley InterScience library	plnotextový
P	VaVpl	Academic Search Complete	abstraktový
P	VaVpl	BioOne I	plnotextový
P	VaVpl	BioOne II	plnotextový
P	VaVpl	Cambridge Journal STM	plnotextový
P	VaVpl	Oxford Journal STM, Oxford Journal STM Science Archives	plnotextový
P	VaVpl	ProQuest STM	abstraktový
P	VaVpl-MERELI	Animal Health and Production Compendium	plnotextový
P	VaVpl-MERELI	Aquaculture Compendium	plnotextový
P	VaVpl-MERELI	CAB Abstracts	abstraktový
P	VaVpl-MERELI	CAB Abstracts Archive	abstraktový
P	VaVpl-MERELI	CABI e-Books	plnotextový
P	VaVpl-MERELI	CABI e-Reference Works	plnotextový
P	VaVpl-MERELI	Crop Protection Compendium	plnotextový
P	VaVpl-MERELI	Environment Complete (EBSCO)	abstraktový
P	VaVpl-MERELI	Food Science and Technology Abstracts	abstraktový
P	VaVpl-MERELI	Forestry Compendium	plnotextový
P	VaVpl-MERELI	Invasive Species Compendium	plnotextový
P	VaVpl-MERELI	Wiley Current Protocols	plnotextový

Příloha 4: Využití EIZ v létech 2012 a 2013

Název zdroje	Měřitelná jednotka	2012	2013
Biological Abstracts	Total Searches Run	4 365	2 445
Biological Abstracts	Total Sessions	826	555
CAB Abstracts	Total Searches Run	9 503	14 493
CAB Abstracts	Total Sessions	2 865	4 016
Food Science and Technology Abstracts	Total Searches Run	5 706	8 778
Food Science and Technology Abstracts	Total Sessions	2 617	4 221
Bione	Total Searches Run	333	145
Bione	Total Sessions	858	x
Bione	Successful Full-Text Article Requests	659	560
Scopus	Total Searches Run	29 766	31 262
Scopus	Total Sessions	10 365	10 459
Scopus	Abstracts	35 932	23 672
Science Direct	Total Searches Run	18 023	22 097
Science Direct	Total Sessions	18 424	24 494
Science Direct	Requests for full-text documents	105 076	72 559
Academic Search Complete	Total Searches Run	6 806	11 656
Academic Search Complete	Total Sessions	3 419	4 116
Academic Search Complete	Abstracts	16 589	2 609
Academic Search Complete	Fulltext	2 181	2 395
Business Source Complete	Total Searches Run	5 199	11 079
Business Source Complete	Total Sessions	2 065	3 712
Business Source Complete	Abstracts	8 278	11 630
Business Source Complete	Fulltext	2 363	4 068
EconLit with Full Text	Total Searches Run	6 259	10 843
EconLit with Full Text	Total Sessions	3 147	3 389
EconLit with Full Text	Abstracts	9 426	5 029
EconLit with Full Text	Fulltext	3 692	430
Environment Complete	Total Searches Run	5 238	10 416
Environment Complete	Total Sessions	2 908	3 460
Environment Complete	Abstracts	12 092	8 420
Environment Complete	Fulltext	546	869
ERIC	Total Searches Run	x	7 796
ERIC	Total Sessions	x	1 934
ERIC	Abstracts	x	67
eBooks Collection	Total Searches Run	x	1 538
eBooks Collection	Total Sessions	x	384
eBooks Collection	Abstracts	x	67
eBooks Collection	Fulltext	x	52
eBooks Collection	eBook offline/download	x	11
GreenFILE	Total Searches Run	4 834	9 788
GreenFILE	Total Sessions	2 604	3 147
GreenFILE	Abstracts	7 994	5 198

GreenFILE	Fulltext	40	24
Web of Science	Subsessions	15 292	17 774
Web of Science	Records Views	44 671	65 159
Web of Science	Total Items Requested	44 671	65 159
Journal Citation Reports	Subsessions	3 225	3 649
Journal Citation Reports	Records Views	10 839	12 861
Springer	Full text article request	12 958	15 069
ProQuest Illustrata	Queries	1 671	x
Proquest STM package	Fulltext		1 035
Proquest STM package	Total Searches Run		2 320
Proquest STM package	Total Sessions		1 935
Safari online bussines books	Successful Section	493	x
Wiley e-books	Successful Section	752	
Wiley Current Protocols	Fulltext		1 180
Wiley e-journals	Successful Full-Text	13 672	11 870
Ulrichs web	Full Record Views	771	948
CABI Compendia	Fulltext		943
CABI ebooks	Fulltext		718
ebrary	Total Sessions		1 102
ebrary	Pages Viewed		6 078
ebrary	Full Title Download		2
ACS Journals	Fulltext		4 087
Cambridge Journals Online STM	Total Searches Run		303
Cambridge Journals Online STM	Request for fulltext		811
Oxford Journals Online STM	Total Searches Run		181
Oxford Journals Online STM	Successful Full-Text		3 380
Oxford Reference Online	Number of Successful Section Requests		114